

DANSK FRILUFTSLIV

– forum for natur- og friluftsliv

Medlemsblad nr. 102, marts 2017

Foreningens bestyrelse

Formand

Tanya Uhnger Wünsche
tlf. 30 44 99 26
tuw@ign.ku.dk

Næstformand:

Helle Harthimmer
tlf. 30 13 14 03
hlh_rocker@hotmail.com

Sekretær:

Jesper Lind Nielsen
tlf. 51 51 42 04
thor_dk@hotmail.com

Redaktør og annonceansvarlig:

Martin Johnsen (ansvarsh.)
tlf. 87 55 37 52
mbjohnsen@gmail.com

Kasserer:

Thea Jacobsen
jacobsen.thea@gmail.com

Webmaster:

Kristian Jager Nykrog
kristian@nykrog.com

Terkel Berg-Sørensen
Svend Busk
Tejs Møller
Peter Scharling

Suppleant:

Kristian Jager Nykrog

Grafisk tilrettelægning:

Kristian Dueholm Jensen
dueholm@gmail.com

For- og bagsidebilleder:

Forside: Martin L. Johnsen
Bagside: Martin L. Johnsen

Næste udgivelse:

Juni 2017
Deadline for indlevering af
stof: senest den 1. maj
IISSN 0909 – 0614

DANSK FRILUFTSLIV

– forum for natur- og friluftsliv
www.danskfriluftsliv.dk

INDHOLD

Redaktøren har ordet.	3
Årsmødet 2017.	5
Ville Bourdieu ro havkajak	7
Bliv klog på natur og friluftsliv	11
ABC for mental sundhed	12
Entreprenørskab på friluftsvejlederuddannelsen	15
Klargøring af Middelgrundsfortet	19
Otte gode apps i friluftslivet	21
Boganbefalinger	26

FORENINGENS FORMÅL

Foreningens formål er at skabe, udbygge og vedligeholde kontakt imellem personer, der arbejder med vejledning og undervisning i natur- og friluftsliv.

Foreningen skal arbejde for at styrke danske naturoplysnings- og friluftslivstraditioner i samarbejde med vore nordiske nabolande med det formål at skabe harmoni mellem menneske og natur såvel som mellem mennesker.

Bladet udgives af Dansk Friluftsliv - forum for natur- og friluftsliv og udkommer tre gange årligt.

nr. 103 juni	2017	deadline	1. maj
nr. 104 okt.	2017	deadline	1. sep.
nr. 105 marts	2018	deadline	1. feb.

ANNONCERING

Det er muligt at annoncere i bladet. Prisen er 1.500 kr. for en hel side og 900 kr. for en halv side.

Kontakt den annonceansvarlige for yderligere information om formater og priser.

REDAKTØREN HAR ORDET

Af Martin Ladefoged Johnsen

Foto: Martin Ladefoged Johnsen

I dag har det summet af forår udenfor - hele 5 plusgrader, sol fra en skyfri himmel, ingen vind. Der er stadig is på søerne, sne på græsplænen og frost i jorden. Det går mod lysere tider og inden længe pibler urter og forårsblomster op af jorden. Og så ved vi, hvad der er i vente: Årsmøde i Dansk Friluftsliv. I år afholdes mødet ved Raadvad Naturskole på Sjælland i den sidste weekend i april med tema om mangfoldigheden i friluftslivet. Vi håber på at se mange af jer - se invitation i bladet, og meld jer til med det samme, så er det gjort.

Jeg har, sikkert ligesom mange af jer, fulgt med i TV-programmet »Alene i vildmarken«. Mest af alt fordi jeg er nysgerrig. Nysgerrig på, hvorfor de har meldt sig til sådan et program, hvad de får tiden til at gå med, hvilke projekter de kaster sig over, hvornår de mærker at nok er nok og vælger at tage hjem. Nysgerrig på om jeg måske kunne lære noget og få inspiration til egen undervisning. Når jeg ser programmerne, er jeg ikke umiddelbart ærgerlig over, at det ikke er mig selv, som er blandt deltagerne. Hvorfor ikke? Godt spørgsmål, og måske siger jeg kun sådan, fordi jeg har set programmerne og fulgt med i, hvordan deltagerne takler og klarer de forskellige udfordringer undervejs. De har alle sammen, hver og en, en brændende passion for naturen - det skinner klart igennem i de første programmer. Men så sker der noget... De mister på en eller anden måde gejsten for naturen og

projektet. Begejstringen for turen, oplevelsen, naturen, landskabet og vildmarken forsvinder stille og roligt. For nogle af deltagerne er det vejret, der slår dem ud. For andre er det mangel på mad, dårlig søvn, savnet af familien hjemme i Danmark, dårlig trivsel eller ked-somhed. Tur efter evne bliver til tur over evne eller tur under evne. Nogle få deltagere når målet på en eller anden måde. Jeg tænker, at målet med turen for deltagerne må være svært at definere. De har alle haft store forventninger til vildmarken, til at være i den, til at opleve den, til at gøre alle muligheder gøremål osv. Pludselig oplever de fleste af dem, at det ikke var som de havde regnet med. Udsagn som »jeg kunne blive, men jeg ved ikke om jeg har lyst«, »jeg har alt - jeg spiser godt, jeg sover godt, jeg kan gøre alt, men alligevel...«. Hvad er der sket med den første fascination:

»Jeg får optur af naturen« og »Jeg skal bare leve med landskabet? Mit bud vil være at det selvfølgelig er mere komplekst end som så. En ting er, at de er alene. Det må i sig selv være en kæmpe udfordring ikke at have nogle at snakke med, ikke at blive snakket til, ingen kram, ingen skænderier eller diskussioner - ingenting. Derudover må den indre glæde ved det at tage på tur, vores indre motivation, afløses af en ydre motivation, fordi rammen definerer noget andet end deltagerne er vant til, når de er i naturen. Her er det alt eller intet. De kan ikke tage hjem i 14 dage og så tage tilbage igen. I min verden er miljøskiftet fra hverdagsliv til liv i fri luft og tilbage igen helt centralt - også selv om det kun er nogle timer. Det giver enormt meget mening for mig at være bevidst om, når jeg er det ene sted og det andet sted. For mig er friluftsliv (når jeg

fisker, når jeg padler i kano, når jeg er på tur med studerende, når jeg står på ski m.m.) min langsomme tid. Ingen, som i konen, børnene, arbejdet på Campus, trafikken, pengeinstituttet osv., stiller krav til mig. Bliver der stillet krav til mig, så er jeg godt forberedt - og jeg kan løse udfordringerne, fordi jeg har kompetencer til det. Det er ligesom om at der kommer nogle andre værdier i spil, som nogen måske finder andre steder i livet, jeg finder dem i friluftslivet. Fascinationen af naturen, den fysiske aktivitet, naturoplevelserne, roen, den afstemte aktivitet som passer til det jeg har lyst til lige i dag.

Indeværende nummer af Dansk Friluftsliv har ikke som sådan noget egentligt tema. Der er en del information om forskellige bestyrelsesting, inkl. den foromtalt invitation til årsmødet, nogle spændende artikler om mangfoldigheden i friluftsliv, inspiration til både apps og nyt læsestof.

Jeg har valgt efter godt 10 år som redaktør at give posten videre til en ny redaktør, som, efter al forventning, vælges ind i bestyrelsen til årsmødet i april. Jeg er sikker på, at I vil få en præsentation af det nye ansigt i næste nummer til juni – et nummer som har tema om »Friluftsliv og sikkerhed«. Tak

for mange gode timer, hyggelige snakke om bålet og skønt samvær til alle jer dejlige bestyrelsesmedlemmer gennem de sidste ti år, tak for de mange positive tilsagn om at skrive til bladet når medlemmer eller andre er blevet spurgt, tak for godt samarbejde med forskellige uddannelsesinstitutioner i forbindelse med afholdelse af diverse konferencer hvor Dansk Friluftsliv har deltaget og bidraget. Tak for denne gang.

Jeg vil glæde mig til, for første gang i 10 år, at modtage Dansk Friluftsliv i postkassen uden at vide, hvad der står i det. God læselyst!

Søg om tilskud til nordiske konferencer

Det er muligt at søge foreningen om tilskud i forbindelse med deltagelse på nordiske konferencer om friluftsliv.

Send en mail til sekretær Jesper Lind Nielsen på mail@danskfriluftsliv.dk

Bestyrelsen

ÅRSMØDET 2017

Foto: Helle Harthimmer

Tema om mangfoldigheden i friluftslivet:

Kom med til årsmødet i Dansk Friluftsliv og vær med til at skabe en ægte friluftstemning og få samtidig mulighed for at danne et stærkt friluftsnætværk! Med et tema om mangfoldigheden i friluftslivet sætter vi fokus på naturoplevelser og friluftsværdier for nytilkomne borgere i Danmark. Foreningens årsmøde 2017 afholdes i år på Raadvad Naturskole beliggende i naturskønne omgivelser og med bekvem og kort transport fra København.

Dato/Tidspunkt/ Sted:

Fredag den 28. april fra kl. 18.00 til søndag formiddag den 30. april. Raadvad Naturskolen, (søg på: Naturskolerne i Rude Skov og Raadvad) Raadvad 50, 2800 Kongens Lyngby

Program og indhold for årsmødet: se næste side.

Fredag:

Kl. 18.00 – ? Bestyrelsesmøde og aftensmad (alle er velkomne)
Resten af aftenen: bålhygge og fælles vandring til lejrstedet.

Lørdag:

Kl. 9.30 Kaffe og venskabelige velkomstkram

Kl. 10.00 Velkomst ved bestyrelsesmedlem og værtinde Helle Lindahl
Harthimmer

Kl. 10.30 Transport og afgang til et fælles startpunkt ved Mølleåen
Aktivitet: Kanosejlads på Mølleåen
Oplæg ved Bente Bækgaard m. fl. fra Dansk Flygtningehjælp
om projektet »Naturvenner«
Friluftsf- og naturformidling fra kanten af en kano (guide Helle
Harthimmer/alle)

Kl. 13.00 Frokost under åben himmel

Kl. 15.00 Ankomst Raadvad Naturskole og fri leg (afhentning af
parkerede biler)

Kl. 15.30 Årsmøde, kaffe, kage og små snacks

Kl. 17.30 Fælles madprojekt

Kl. 19.00 Spisning.

Søndag:

Kl. 8.30 Fælles forberedelse af morgenmad

Kl. 9.00 Morgenmad og afrunding. Fælles leg og farvelkram.

Medbring:

Telt og personligt udstyr til overnatning i det fri. Udstyr til kano kan lånes. Dog
ikke våddragt.

Du er velkommen til at medbringe kano og eget udstyr.

Tilmelding:

Sendes til Jesper Lind Nielsen på mail: mail@danskfriluftsliv.dk, tlf. 51 51 42 04

Tilmeldingsfrist senest den 10. april.

Pris:

Årsmødet er i år gratis for medlemmer af Dansk Friluftsliv.

VILLE BOURDIEU RO HAVKAJAK?

Af Michael Andersen, michaelmezzenger@hotmail.com

.....

I forbindelse med mit masterstudie i friluftsliv på Høgskolen i Sørøst-Norge (tidligere Høgskolen i Telemarken) i Bø, valgte jeg i min masterafhandling at undersøge danskernes bevægelsesgrunde for at ro havkajak.

En af de teoretikere jeg valgte at bruge i specialet var den franske sociolog Pierre Bourdieu. Hans habitus-, felt- og kapitalbegreber giver kvalificerede bud på individers valg og måden de agerer på - og særligt hvorfor.

Habitus

Med habitus menes, at måden vi opfatter og forstår verden på, og bevægelsesgrundene for vores valg og handlinger er styret af de værdier og det værdisæt, som vi er opdraget i - vores habitus. Habitus virker på den måde i form af valg og dispositioner, der bestemmer vores måder at tænke og handle på, uden at vi er os det bevidst (Jerlang 2009:74).

Habitus er ikke et sæt regler, der inkorporeres, men et generativt princip for handlen, der gør, at man er disponeret for at handle på bestemte måder, f.eks. for at være glad for at vandre i bjergene (Prieur 2006:40). I den forbindelse kunne man også overveje, om man via sin habitus kunne være disponeret for, at ro havkajak.

»I tråd med dette kan vi forstå friluftsliv som et socialt felt i Bourdieus forstand« (Tordsson 2003:430). Et socialt felt hvor der foregår en stadig og igangværende kamp mellem mennesker om symbolske goder som anerkendelse, indflydelse og

Foto: Johnnie Bøtke Laursen

status. »Gennem vår måte å leve friluftsliv, gir vi uttrykk for vår habitus, og vi gjør dette innenfor en sosialt konstruert virkelighet, hvor vi også posisjonerer oss i forhold til andre« (Ibid. 430).

Bourdieu mener, at jagten på symbolsk kapital kan forklare meget af det vi foretager os, også i vores fritidsliv og familieliv. Han analyserer f.eks. måder at holde ferie på som en kamp om opsamling af forskellige former for symbolsk kapital (Prieur 2006:66). Med det argument kan man hævde, at det at dyrke friluftsliv eller ro havkajak, gøres for at tilegne sig symbolsk kapital. Samtidig hævder han, at værdien af kapital afhænger i høj grad af, hvor eksklusiv den er (Ibid. 95). Dette synspunkt kan måske forklare, hvorfor der i havkajakmiljøet i Danmark er forholdsvis meget status i at have bestemte certifikater – EPP4 og EPP5 / BCU4 og BCU5 osv.

Diskussionerne om certificering i forbindelse med havkajak, og særligt det at have »den rigtige« havkajakinstruktøruddannelse, kan ses som eksempel på denne kamp¹.

Distinktion

Med distinktion menes vores ønske om, at være anderledes - at distancere os - i forhold til mennesker med en anden habitus og baggrund. Dette ønske om at distancere os - distinktion - ses i vores valg og præferencer i hverdagen - økologisk mad eller konventionel, Volvo eller Kia, golf eller boksning, Justin Bieber eller Beethoven, amerikansk action eller franske kunstmaleri etc. Pointen er, at gennem vores habitus markerer vi forskelle til andre samfundsgrupper og samfundslag, som vi ikke tilhører - vi laver distinktioner.

»De forskellige klasser og klasse-

fraktioner udvikler distinkte former for social praksis, og gennem denne praksis opretholdes de sociale strukturer, der giver klassefraktionerne deres respektive positioner« (Prieur 2006:135). Eller som han selv definerer det: en »særlig evne til at vide hvordan man skal opføre sig og forholde sig, der ofte anses for at være medfødt« (Bourdieu 1997:20). Dette er essensen i Bourdieus distinktionsbegreb.

»Også friluftslivets trends kan forstås ud fra Bourdieus teori om distinktion. At drive med klatring i højfjeldet var længe en markør for tilhørighed til en økonomisk og akademisk elite« (Tordsson 2010:270). Når flere og flere mennesker begynder at dyrke elitens former for fritidsaktiviteter mister de deres særkende, deres distinktiverende kraft. De må derfor finde nye aktivitetsformer for at adskille sig fra mængden. »Trends opstår netop af denne grund – som symboler i en social kamp« (Ibid. 270). På samme måde kan ønsket om distinktion eksempelvis ses »når de avancerede skiløbere begynder at køre i løssneen uden for pisterne, når Gud og hvermand dukker op på skibakkerne« (Thuen 2000:212), og »at telemarksbølgen i 1980-tallet også kan forstås som et forsøg fra elitens side på at skabe afstand til den almindelige brug af alpinanlæggene« (Odden 2005:201).

Bjørn Tordsson hævder, at i samfund som ikke præges af store og markante økonomiske forskelle samfundsgrupperne imellem, bliver spørgsmålet om den gode smag særdeles vigtig. Smagen bliver en sidste barriere mellem sociale grupper (Tordsson 2010:270). Som han præcist og rammende skriver: Der er forskel på pesto og tomatketchup.

En persons livsstil eller ønske om at give en bestemt fremstilling af sig selv er, i Bourdieus optik, derfor ikke noget individet selv vælger, men sker på grund af personens habitus. Livsstil er en identitetsmarkør, fordi der sendes signaler om socialt tilhørsforhold. »En persons smag og præferencer – således som de udtrykkes igennem en bestemt livsstil – er tegn på vedkommendes sociale position« (Ottesen 2009:18). Samtidig handler livsstil og identitet ikke kun om at skabe en fortælling om sig selv, det handler i lige så høj grad om, at vise hvad man ikke er. »Bourdieu points out that »To institute, to give a social definition, an identity is also to impose boundaries« (Langseth 2012:429).

Bourdieu og den kvantitative undersøgelse

Jeg valgte at foretage en netbaseret spørgeskemaundersøgelse for at finde ud af havkajakroernes generelle kendetegn og demografi, samt stille nogle brede og overordnede spørgsmål. I spørgeskemaundersøgelsen deltog 1052 personer.

Ifølge den kvantitative undersøgelse ligner vi havkajakroere hinanden. 60 % af respondenterne var mænd og 40 % var kvinder. Samtidig tilhører havkajakroerne den »modne« del af befolkningen da ca. 85 % af respondenterne var over 40 år.

En meget stor del af havkajakroerne i undersøgelserne har i høj grad de samme begrundelser for at ro havkajak. Langt hovedparten vægter det afstressende element højt, og naturen er for næsten alle en vigtig eller meget vigtig grund til at ro havkajak. Samtidig er det procentvise antal af kajakroere med en mellemlang- eller længere videregående uddannelse væsentligt hø-

jere, end i resten af den danske befolkning. Man kan derfor overveje om, personer med en habitus som vægter videregående uddannelser højt, og samtidig sætter pris på at opholde sig i naturen, er karakteristisk for danske havkajakroere.

Bourdieu og den kvalitative undersøgelse

Ud fra det generelle billede af »den typiske havkajakroer« udvalgte jeg, på baggrund af en delvis stratificeret udvælgelse, 10 personer som samlet set var repræsentative for havkajakroerne som helhed, til nogle uddybende interviews.

Bourdieu tager udgangspunkt i, at sociale handlinger er strukturelt betinget og styres af underliggende strukturer, som udtrykkes i kodet form i et samfunds sociale regler, eller som kan udledes af social praksis (Wilken 2011:26). Med det menes, at alt hvad vi foretager os, både i arbejde og i fritiden, har udgangspunkt i vores habitus.

»Jeg har altid været vandaktiv på mange måder. Vandet har altid draget mig, og jeg har fisket fra små joller med min far i mange år. Det at være udenfor er jo bare en indgroet del af mig som jeg heldigvis har formået at give videre til mine sønner«. I9.

I9 beskriver her, at han igennem mange år har dyrket forskellige aktiviteter i forbindelse med vand. Samtidig har han fisket med sin far og er på den måde, igennem familien, blevet introduceret til aktiviteter på vandet, hvilket giver mening i hans og familiens habitus. En habitus som han samtidig er ved at give videre til sine sønner.

I8. kommer, måske uforvarende, til at beskrive én af havkajakroernes fælles begrundelser for at ro havkajak, som også kan ses i sammenhæng med deres habitus.

»Nuror jeg ikke med så mange forskellige mennesker, men dem jeg møder er meget forskellige, men jeg tror at vi har en fællesnævner med at vi finder ro derude«. I8.

Bourdieu tankes om, at handlinger er drevet af en praktisk sans for, hvordan man handler i bestemte sammenhænge (Wilken 2011:120), ses tydeligt i informantens udsagn. I båden den kvantitative- og kvalitative undersøgelse er der i høj grad konsensus om, at en tur på vandet i havkajak er afstressende, og at man kommer ned i gear og finder ro på vandet. Det er derfor tydeligt, at der i havkajakroernes habitus findes en værdi i, at man oplever roen på vandet som afstressende.

Distinktion

Distinktion handler jo i bund og grund om at adskille sig fra andre, at være anderledes på den positive måde.

»Jeg ved godt at det bliver mere og mere populært, men det skiller sig da ud. Hvis man ror kystnært og hører at folk derinde på stranden står og snakker om én og siger »hold kæft hvor er det fedt, det gad jeg godt at prøve«, det er da dejligt vil jeg gerne indrømme..... Og jeg kan godt lide at føle at det jeg gør lige nu det er noget specielt. Når vi ror to-tre mennesker derude og der går 1000 mennesker inde på stranden, så skiller vi os jo ud«. I4. Informanten beskriver her, at det at skille sig ud fra mængden, er positivt. Ligeledes beskriver han den bekræftelse han får ved at opleve andres anerkendende ord og blikke når han sidder i havkajakken. I Bourdieus optik handler dette om at optjene symbolsk kapital og anerkendelse, og henviser til en stræben efter at blive lagt mærke til, en væremåde, som tit associeres til no-

get drenget eller mandligt (Prieur 2006:67).

Samtidig er der i selve »havkajakmiljøet« også tydelige distinktionsmekanismer, det »eksklusive« EPP/BCU 4 eller 5 »stempel«, eller i forbindelse med hvad der er »god stil« og »måske ikke så god stil« - den klassiske ror/ikke-ror diskussion.

»Vi snakkede meget i klubben om at vores havkajakker skulle have ror. Så var der flere i klubben der fik havkajakker uden ror, og så var vi bare sådan, at ror det har man i hvert tilfælde (min understregning) ikke på en havkajak, og dem vi har købt til klubben siden de har ikke ror på«. I1.

»Uuuuuh ja (I10 griner). Folk kan være hurtige til at dømme hinanden om man gør det på den rigtige måde. Jeg har ror på min havkajak og har da også lige fået en lille kommentar på det«. I10.

»Jeg har været på højskole og der kunne jeg godt høre på instruktøren at ror, behøver vi ikke, vi kan klare os med teknik, men roret det er sådan lidt at snyde«. I7.

Her ses et distinktiivt træk inde i selve havkajakmiljøet. En stadig diskussion om man bruger ror eller finne på havkajakken. Den overvejende holdning jeg har mødt i det åbne forum har været, at det var hip som hap og det måtte folk selv om. På tommands hånd eller i mindre grupper har jeg dog oplevet den generelle holdning som værende, at der bliver set lidt ned på de personer som bruger ror.

Dette ses også i udtalelsen om, at man i hvert tilfælde ikke har ror på kajakken. Diskussionen om ror contra finne kan derfor ses som en kamp inde i feltet om, at ro havkajak på den »rigtige« måde - underforstået uden ror. Feltets

»taste makers«, som jo er bestemmende for hvad der er korrekt og ikke korrekt, bruger ikke ror, og den evige diskussion kan derfor ses som kampen i feltet om hvad der er rigtigt og forkert, og dermed også en kamp om at styrke sin position i feltet.

For feltets »taste makers« handler det i visse tilfælde også om, at give udtryk for deres mening som I10. har oplevet ved, at »få en lille kommentar« fordi hun har ror på havkajakken. Feltets udtalte regler bliver i dette tilfælde udtalte og meget konkrete.

Når disse »taste makers« så består af havkajakinstruktører som beskrevet af I7. kan man i høj grad hævde, at der er tale om at indføre (nye) havkajakroere til hvad der er rigtigt og forkert i havkajaksammenhæng. Derved indføres de i havkajakkens uskrevne normer og regler og i den sammenhæng, de distinktive træk der findes i dette felt.

Tilbage til overskriften: Ville Bourdieu ro havkajak?

Undersøgelsernes resultater viser, at hvis der i hans habitus findes værdi i det at ro havkajak, samt hvis de distinktive træk som akkumulerer kapital i hans specifikke habitus og felt er til stede, så ville vi tidligere kunne møde ham på vandet - storsmilende og med en pagaj i hænderne.

Kilder:

Bourdieu, Pierre (1997): Af praktiske grunde. 2. oplag, Hans Reitzels Forlag A/S.

Jerlang, Esben red. (2009): Sociologiske tænkere. 1. udgave, Hans Reitzels Forlag.

Langseth, Tommy (2012): B.A.S.E. jumping: beyond the thrills. European Journal for Sport and Society 2012, Volum 9.(3) s. 155-176

Odden, Alf (2005): Endringer og stabilitet i norsk ungdoms friluftsutøvelse 1970-2004. Indlæg fra konference, Rørås, 2005.

Ottesen, Laila m.fl. (2009): Sport, sundhed og identitet. 1 udgave, 1 oplag, Bogforlaget Frydenlund.

Prieur, Annick m.fl., (2006): Pierre Bourdieu - En introduktion. 1. udgave, 1. oplag, Hans Reitzels Forlag.

Thuen, Harald m.fl. (red.) (2000): Opdragelse til det moderne. Universitetsforlaget AS 1989, dansk udgave Forlaget Klim, 1 udgave.

Tordsson, Bjørn (2003): Å svare på naturens åbne tiltale. Norges Idrettshøgskole.

Tordsson, Bjørn (2010): Friluftsliv kultur og samfunn, 1. udgave, 1. oplag, Høyskoleforlaget.

Wilken, Lianne (2011): Bourdieu for begyndere, 2. udgave 2011, Samfundslitteratur.

¹Der foregår i perioder en heftig debat på eksempelvis Havkajakroernes forum (www.havkajakroerne.dk) om havkajak- og havkajakinstruktøruddannelser i henholdsvis DGI- og DKF regi og certificering generelt.

BLIV KLOG PÅ NATUR OG FRILUFTSLIV

Af Tanya Uhnger Wünsche og Dieter Toftkjær

I årsskiftet 2015/2016 så et nyt netværkdagens lys. Netværket er stiftet af DGI Storkøbenhavn, Det Danske Spejderkorps og Videncenter for Friluftsliv og Naturformidling, Skovskolen, KU. Formålet med netværket er at samle og dele viden inden for tematikker, der relaterer til natur- og friluftsliv. Netværket er som udgangspunkt tiltænkt den gruppe af mennesker der beskæftiger sig professionelt med natur- og friluftsliv fra en række forskellige vinkler og ståsteder, men øvrige interesserede friluftsentusiaster er selvfølgelig også velkomne. Netværket har til formål at sætte fokus på udvikling, videndeling og opsamling af gode erfaringer inden for fagområder relateret til natur og friluftsliv. Der afholdes årligt fire netværksmøder med relevante tematikker.

Møderne afholdes som udgangspunkt som fyraftensmøder fra kl. 13-16 og består af henholdsvis oplæg, workshops, walk'n'talks samt tid til networking med de øvrige deltagere. Der serveres altid kaffe og kage til netværksmøderne. Netværket er kommet rigtig godt fra start - der er stor bredde i medlemsskaren og maillisten huser både forvaltere og planlæggere, fonde, skolevæsenet, sundheds- og uddannelsessektoren. I løbet af netværkets første år er der 189 der har tilmeldt sig maillisten. I 2016 er afholdt fire netværksmøder med temaerne »Byfriluftsliv« (11. februar 2016), »Faciliter i friluftslivet« (10. maj 2016), »Fællesskaber i friluftslivet« (22. september 2016) og »Læring i friluftslivet« (29. november 2016). Diskussionerne har været vidt om-

kring og spændende, nye ideer og samarbejdsmuligheder er opstået, præcis som håbet med netværket har været.

Netværket fungerer på den måde, at alle, der ønsker at være en del af netværket, tilmelder sig maillisten der administreres af planlægningsgruppen. Deltagernes personlige oplysninger videregives ikke til andre. Maillisten anvendes til at sende invitationer til temadage, som planlægningsgruppen er ansvarlig for at arrangere. Fagpersoner med specifik viden på valgte temaområder vil blive inddraget, når det er aktuelt.

Temaerne for netværkseftermiddagene i 2017 er lige på trapperne.

Følg med og tilmeld dig maillisten her: <https://www.dgi.dk/friluftsliv/01821503000>.

Foto: Martin Ladefoged Johnsen

ABC FOR MENTAL SUNDHED

Af Bie Andersen, projektleder DDS

Foto: Bie Andersen

»Tobias, hold balancen – vi hjælper dig«, lyder det fra Christian, som lige har rakt Tobias mælkekassen. De to drenge er i færd med at krydse en 'giftig' flod på grønne mælkekasser sammen med resten af spejderne.

Spejderne er et eksempel på, at sjove og meningsfulde aktiviteter sammen med andre er med til at øge den mentale sundhed hos såvel børn som unge og voksne. Netop dette er fokus i en ny indsats, som Det Danske Spejderkorps er partner i - ABC for mental sundhed. Rundt om i verden er danskerne kendt for at være verdens lykkeligste folkefærd. Men når danskerne selv bliver spurgt, krakelerer billedet, og i stedet fremtoner et billede af et folkefærd, hvor mange, både unge og voksne, oplever dårlig mental trivsel, ensomhed og en hverdag, hvor det er svært at få tingene til at hænge sammen.

Det tyder dog på, at der med indsatsen ABC for mental sundhed er gode muligheder for at vende den uheldige tendens. Forskning viser nemlig, at vi gennem aktivitet, fællesskab og meningsfuldhed kan forbedre og styrke vores mentale sundhed. Noget, som mange måske kender til, men enten glemmer eller ikke får prioriteret i en travl hverdag.

»Vi ved, at fællesskaber er afgørende for vores mentale sundhed. Vi har lettere ved at håndtere udfordringer i livet og hverdagen, når vi er en del af fællesskaber. Jo flere gode sociale relationer du kan få, jo bedre chance har du for at få følelsesmæssig støtte og hjælp, når du mangler det. Det handler om robusthed«, siger Vibeke Koushede, seniorforsker ved Statens Institut for Folkesundhed.

Er rask = sund?

Gennem de sidste mange år har der i Danmark været et stort fokus på at forebygge sygdomme. Der er sket et skred i negativ retning i forhold til, hvor mange danskere, der hvert år sygemeldes af stress og depressioner. Tilsvarende oplever mange unge et stigende pres fra omgivelserne og lider af præstationsangst og usikkerhed i forhold til eget værd.

Der findes på nuværende tidspunkt ikke megen dansk forskning som afdækker, hvordan man holder sig

mentalt sund. Der er til gengæld megen forskning i forhold til, hvad der gør folk syge. Det gør ABC for mental sundhed op med, og indsatsen har i stedet en sundhedsfremmende tilgang om at støtte aktiviteter, der fremmer trivsel og dermed den mentale sundhed. At være mentalt sund betyder, at man for det meste har det godt med sig selv og sit liv, og at man fungerer godt i sin hverdag i samspil med andre. Det betyder også, at man er i stand til at håndtere almindelige problemer og begivenheder, der opstår i livet. Det er også mentalt sundt at holde sig fysisk sund, som fx at røre sig dagligt og spise sundt og varieret.

Det fremgår ofte i medierne, at folk, der har gode venner og relationer og er aktive i naturen har større robusthed til at takle livets udfordringer. Det er denne robusthed, som projektet har til formål at styrke hos alle danskere. ABC for mental sundhed er en dansk tilpasning af den australske mental sundhedsfremme-

indsats Act-Belong-Commit, som er den første universelle indsats, der retter sig mod hele befolkningen. På baggrund af det australske projekts erfaringer kan følgende bidrage til øget trivsel:

- A: Gør noget aktivt (fx løb et orienteringsløb, gå en tur, mediter ved vandet)
- B: Gør noget sammen med andre (fx bliv spejder, del tag i adventurespejdløb, ring til dine spejdervenner)
- C: Gør noget meningsfuldt (fx engager dig i en god sag, bliv frivillig, lær noget nyt).

I Det Danske Spejderkorps vil vi have et fokus på aktiviteter til unge samt til spejderledere. Det er planen at videreudvikle på de aktiviteter, der allerede virker, fx Sov ude og familiespejd, samt udvikle nye tiltag evt. i samarbejde med projektets øvrige partnere.

Fem fordele som spejder:

1. Spejderaktiviteter er som regel udendørs, og det er rigtig sundt at være ude i naturen. Naturen er både sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende¹.
2. Du er fysisk aktiv og rører dig, når du deltager i spejderaktiviteter.
3. Du er en del af et stærkt fællesskab, hvor du er sammen med andre.
4. Som spejder er du en af de aktive frivillige, der gør noget for andre, og at gøre noget for andre er meget meningsgivende².
5. Ved at være en del af spejderfællesskabet gør du noget aktivt, sammen og meningsfuldt. Det er ABC for mental sundhed, og det betyder, at du forebygger risici for at blive ramt af psykisk sygdom.

Fakta om ABC for mental sundhed

ABC for mental sundhed er et afprøvningsprojekt, der skal løbe over to år, og som er støttet af Nordea-fonden. ABC for mental sundhed er en ny måde at se på tingene. Indsatsen tager fokus væk fra psykisk sygdom og risikofaktorer og arbejder i stedet med de ting, der gør og holder os mentalt sunde. Projektets afprøvningsfase sker i syv udvalgte kommuner: Gribskov, Odense, Aalborg, Slagelse, Læsø, Frederiksberg og Jammerbugt.

Fakta

50 procent af den danske befolkning bliver i løbet af livet ramt af stress, angst eller depression, og i 2020 vil psykiske lidelser ifølge tal fra Verdenssundhedsorganisationen WHO være den største sygdomsbyrde

på verdensplan såvel menneskeligt som økonomisk. Størstedelen af dem, der går ned med stress, angst eller depression, hører til den almene befolkning og er ikke fra en sårbar højrisikogruppe.

Erfaringer fra Australien

Act Belong Commit er den første universelle indsats, det vil sige den første indsats, der retter sig mod hele befolkningen, og som har et klart formål om at fremme mental sundhed på befolkningsniveau. Det tværsektorielle samarbejde med mental sundhedsfremme har i Australien vist følgende positive effekter:

- Øget andelen af befolkningen, som er bevidste om, at der er noget, de selv kan gøre for at passe på deres egen og andres mentale sundhed og trivsel med 75 %.
- Fået 20 % til at ændre adfærd og engagere sig i aktiviteter, der fremmer deres trivsel, ændret holdninger til mental sundhed og psykisk sygdom (ca. 70 % svarer, at de er mere åbne omkring mental sundhed og psykisk sygdom efter at have hørt om Act-Belong-Commit).
- Etableret effektive og bæredygtige partnerskaber med private og offentlige institutioner og foreninger (fx har partnerskab med Act Belong Commit øget medlemstallet i mange foreninger, og blandt deltagende organisationer oplever 65 %, at partnerskabet med Act, belong, commit har øget interessen for deres forening).
- Fremmet udbredelsen af en lang række lokale trivselsfremmende aktiviteter (blandt deltagende foreninger oplever 72 %, at partnerskabet har bidraget til at promovere lokale initiativer).

Vil du læse mere:

http://www.si-folkesundhed.dk/upload/elektro_nisk_version._for_mental_sundhed.pdf
<http://www.abcmentalsundhed.dk/>
<http://dds.dk/abcformentalsundhed>
Artiklen har tidligere været bragt i DDS medlemsblad Wide.

¹http://www.friluftsradet.dk/media/643112/sundhed_og_livskvalitet_i_naturen_et_idekatalog_2013.pdf

²<http://www.psykiatrifonden.dk/viden/gode-raad-og-tema-er/forebyg-psykisk-sygdom/kom-i-mental-topform.aspx>

Fejl i kontingentopkrævning for 2017

Der har desværre indsneget sig en fejl i forbindelse med opkrævning af kontingent for indeværende år. På årsmødet i 2016 blev der vedtaget en kontingentnedsættelse, som desværre ikke er blevet effektueret i 2017. I referatet fra årsmødet 2016 står under punkt 4) Ændringer til kontingentniveau. Menigt medlem: nedsættes fra 400 - 300 kr. Institutionsmedlemskab: forbliver 800 kr. Studerende: nedsættes fra 200 - 100 kr.

Vi beklager fejlen. Ovenstående medlemspris gælder fra 2018. Som kompensation er det gratis at deltage i årsmødet i år.

Bestyrelsen

Kanosymposium 2017

Kanosamrådet afholder kanosymposium på Holmens Camping ved Ry fredag-søndag den 22.-24. september 2017. Pris for deltagelse inkl. aftensmad lørdag aften er 250 kr. Børn under 15 år deltag gratis. Derudover skal I selv betale for overnatning på Holmens Camping - se pris på www.holmencamping.dk (Pris for telt er ca. 80 kr. pr. person pr. nat).

Weekenden byder på workshops for både den erfarne kanopadler og nybegynderen - på både fladt og strømmende vand. På Holmens Camping etablerer vi et hyggeligt teltområde tæt ved vand og kanoplads.

Der vil være mulighed for at få recertificeret sit kanoinstruktør 2-bevis efter Kanosamrådets retningslinjer i løbet af weekenden (se mere info om det på den endelige indbydelse)

Spørgsmål rettes til: Martin Strunge (martin@kanotur.nu), Martin Ladefoged Johnsen (mbjohnsen@gmail.com) eller Michael Rasmussen (mr@silkeborghøjskole.dk)

ENTREPRENØRSKAB PÅ FRILUFTSVEJLEDERUDDANNELSEN

Af Martin Ladefoged Johnsen

Indledende perspektiver

Formålet med denne artikel er at sætte fokus på, hvordan uddannelsestækningen på friluftsvjele-deruddannelsen kan understøttes af entreprenørskabsundervisning og de studerendes tilgang til deres projektarbejde på modulet »Friluftstraditioner og pædagogiske projekter«. Det er ligeledes tanken, at de studerende kan bruge den entreprenante tilgang i forbindelse med uddannelsens afgangsprojekt som er det afsluttende modul på uddannelsen. Indeværende tilgang er praktiseret på friluftsvjele-deruddannelsen i VIA i vinterhalvåret 2016/2017. Artiklen argumenterer ud fra en teoretisk ramme.

I studieordningen på friluftsvjele-deruddannelsen står der under uddannelsens mål for læringsudbytte under kompetencer, at »studerende skal opnå kompetence til at beskrive, formulere og formidle problemstillinger og handlemuligheder inden for friluftsliv« (Studieordning for Friluftsvjele-deruddannelsen, s. 3). På friluftsvjele-deruddannelsens modul 3 »Friluftstraditioner og pædagogiske projekter« arbejdes der med en praktisk og teoretisk undervisning i forbindelse med indføring i projektledelse med henblik på videreformidling. Derudover skal de studerende udvikle færdigheder, hvor de kan anvende projektviden og -ledelse ind i konkrete projekter med et pædagogisk fokus samt udvikle kompetencer til at »udvikle egen undervisnings-

praksis på baggrund af en forståelse af dansk friluftslivs traditioner (Studieordning for friluftsvjele-deruddannelsen, s. 8).

I ordet »udvikle« tolker vi en uddannelsestækning, som bygger på traditionelt projektarbejde men med afsæt i en entreprenørskabs-tilgang. Dette forsøges at gøres eksplicit i en uddannelsestækning på modul 3, som led i en kompetenceudvikling henimod uddannelsens afgangsprojekt, hvor målet er, at den studerende: »kan deltage i udviklingsprocesser med tværfaglige problemstillinger med relevans for vejledning og læring i natur og friluftsliv, kan igangsætte og lede mindre forsøgsarbejder inden for feltet friluftsliv, kan identificere egne læringsbehov og i tilknytning hertil udvikle egen vejledningspraksis og profession« (s. 9). Friluftsliv som felt forstås i denne sammenhæng som et socialt og kulturelt fænomen, der fortæller noget om menneskers måde at bruge og opfatte natur og landskaber på, som er i konstant udvikling (Bentsen et al. 2009, s. 23)

Der er tradition for en læringsforståelse i friluftsliv og friluftsvjele-deruddannelsen som er inspireret af både erfaringspædagogikken og situerte læringsperspektiver, herunder masterlære, praksisfællesskaber, legitim perifer deltagelse og med særlige deltagelsesmuligheder afhængig af situation og kontekst (Bentsen et al. 2009, Tordsson 2006, Vikene 2016). Balancen og vekselvirknin-

gen mellem teori og praksis er et mål for uddannelsen.

Begrebsforståelse

Det kan være relevant at definere centrale begreber i denne kontekst:

Projektarbejde

Med projekt forstås et tidsbegrænset samarbejde om at nå et på forhånd defineret mål. Der tages udgangspunkt i en projekttækning ud fra 4 faser: 1) Idéudvikling, 2) Planlægning, 3) Gennemførelse, 4) Evaluering og rapportering (Heide, T. 1998).

Entreprenørskab

Vores forståelse af entreprenørskab tager udgangspunkt i Necks fjerde paradigme om entreprenørskab (Greve, 2011). De første tre paradigmer betragter entreprenørskab som 1) noget medfødt, 2) som en planlægningsaktivitet og 3) som en kognitiv øvelse. Fjerde paradigme betragter entreprenørskab som en metode, som kan læres af alle. På den måde ses entreprenørskab som et mindset - som en særlig måde at tilgå opgaver og muligheder på. Centralt står Sarasvathys teori om effektiv logik - fx at tænke divergent, tage udgangspunkt i hvem du er, hvad du ved og hvem du kender (Sarasvathy, 2012). Det skal også være handlingsorienteret: »Pointen er, at vi godt kan have mange gode ideer, men uden handling eller at nogen foretager sig noget er der intet entreprenørskab, intet bliver sat

i værk. Det er transformationen fra at have en god ide, til at kunne udføre den, der er kernen i »entreprenørskab« (Kirketerp & Korsgaard, 2007).

»Entreprenørskab er, når der bliver handlet på muligheder og gode ideer, og disse bliver omsat til værdi for andre. Den værdi, der skabes, kan være af økonomisk, kulturel eller social art« (Selvstændighedsfonden, 2008)

Entreprenørskab forudsætter både innovation og foretagsomhed. Innovation defineres kort og godt som: »Viden omsat til værdi for andre« (Kirketerp 2010).

Foretagsomhed

»Personers foretagsomhed manifesterer sig psykologisk som grundlæggende behov/motivation for overlevelse som individ og art, frihed til vækst og selvregulering, positive emotioner, engageret fordybelse, mestring/præstation i form af læring, kreativitet og forandring, social forbundethed og eksistentiel mening/handlinger af værdi for andre« (Kirketerp & Knoop, 2012, s. 12). Kirketerp definerer foretagsomhed som en persons »kompetence til at iværksætte forandrende handlinger som har værdi for andre« (Kirketerp, 2010). Foretagsomhedsbegrebet bygger på Banduras begreb om oplevet self-efficacy (Bandura, 2012), Decy & Ryans teori om »Self Determination« (Decy & Ryan, 2000) og Sarasvathys teori om »Effectuation« (Sarasvathy, 2012).

Projektarbejde og entreprenørskabsundervisning set i lyset af friluftsliv
Friluftsliv
Det er historisk og samfundsmæssigt foranderligt og stærkt afhæn-

gigt af perspektiv, hvilke opgaver en friluftslivsleder forventes at varetage efter endt uddannelse. En friluftslivsleder har ofte en anden uddannelsesmæssig baggrund med sig fx pædagog, lærer eller soldat. En friluftslivslederstuderende varetager uddannelsen på halvtid, hvorfor de ofte er i et ansættelsesforhold under uddannelsen. Entreprenørskabsundervisning rummer i særdeleshed mulighed for at gøre undervisning engageret og meningsfuld, fordi genstandsfeltet er at omsætte faglighed til vedkommende samfundsmæssige værdiskabende forbedringer (Kirketerp, 2011, s. 93). Efter endt uddannelse vil en del friluftslivsledere fortsætte deres arbejde på samme arbejdsplads, andre vil søge nye udfordringer eller starte en virksomhed.

Ud fra ovenstående kan der argumenteres for, at friluftslivslederstuderende kan have svært ved at formulere sig om egen profession - hvem er jeg, hvad kan jeg osv. Et af de spændingsfelter der eksisterer i professionen, og som ofte er blevet formuleret som en udfordring, handler om forholdet mellem teori og praksis i den pædagogiske faglighed. På den ene side forventes pædagogisk praksis og faglighed at være baseret på teori, videnskab, analyse og refleksion, som traditionelt bliver knyttet til universiteter og professionsuddannelser. På den anden side er der en stærk tradition for, at pædagogisk praksis og faglighed forstår sig selv som baseret på vidensformer, der er bundet til den konkrete kontekst og praksis i det daglige arbejde ude i institutionerne. I dag skal friluftsliv ikke bare leves og opleves - vi skal også være gode til at argumentere, hvorfor vi gør som vi gør i pædagogiske sammenhænge.

Friluftslivslederuddannelsen er en akademiuddannelse med fokus på akademiske dyder.

Som undervisere på friluftslivslederuddannelsen er vores ideal ikke, at opbygge en modsætning mellem teori og praksis, mellem akademisering og »gøren«. Det er mere, at forestille sig to 'rum', som har hver deres logikker, som er relevante for en udvikling af friluftslivslederens felt og faglighed, og som på komplekse måder spiller ind på hinanden og spiller sammen.

Innovation og entreprenørskab – fra tanke til faktura?

På Friluftslivslederuddannelsen er målene opsat gennem kompetencemål. Dette kan tolkes som en måde at tilgodese friluftslivslederuddannelsen som en uddannelse, der uddanner til at handle i praksis inden for forskellige sektorer, herunder markedet.

Dette nye fokus med at koble uddannelsens kompetencemål med innovation kan bl.a. også ses i lyset af moderniseringen af hele den offentlige sektor og omlægning af velfærdsstaten, der foregår i disse år. Her ses innovation ofte som et politisk og samfundsrettet redskab. Thrane anlægger et kritisk perspektiv på denne tendens ved at påpege, »... at der ofte drages ensidige koblinger mellem niveauet for entreprenørskab i Danmark og vores nuværende og fremtidige konkurrenceevne og velfærd« (Blenker og Thrane, 2011, s. 55). Innovations- og entreprenørskabsundervisning er koblet til en ministeriel retorik, der kredser om 'fra tanke til faktura', med eksempelvis konstateringen af, at: »... uddannelse i entreprenørskab er med til at skabe flere nye virksomheder med vækstpotentiale og flere vækstiværksættere« (Forsknings- og In-

novationsstyrelsen, 2001 i Blenker og Thrane, 2011, s. 56). Det er et problem, at begrundelserne for undervisningen udelukkende hentes udefra i og med, at det skaber et mål-middel-hierarki, som står i vejen for at udnytte de potentialer der ligger i entreprenørskabsundervisningen (Blenker og Thrane, 2011). I stedet foreslår vi, at arbejdet med entreprenørskab skal knyttes til drøftelser af dannelsesprocesser i uddannelsen, forstået på den måde, at entreprenørskabsundervisningen må forholde sig til, at den studerende via interaktion med omverdenen, virker forandrende ind i kulturen og hermed friluftslivet, og samtidig forandrer den studerende sig (Iversen, 2011, s. 85). Eller som Blenker og Thrane formulerer: »Entreprenørskabsundervisningen får som mål, at den studerende lærer at forandre sig selv og verden på en eftertænkssom måde« (Blenker og Thrane, 2011, s. 60).

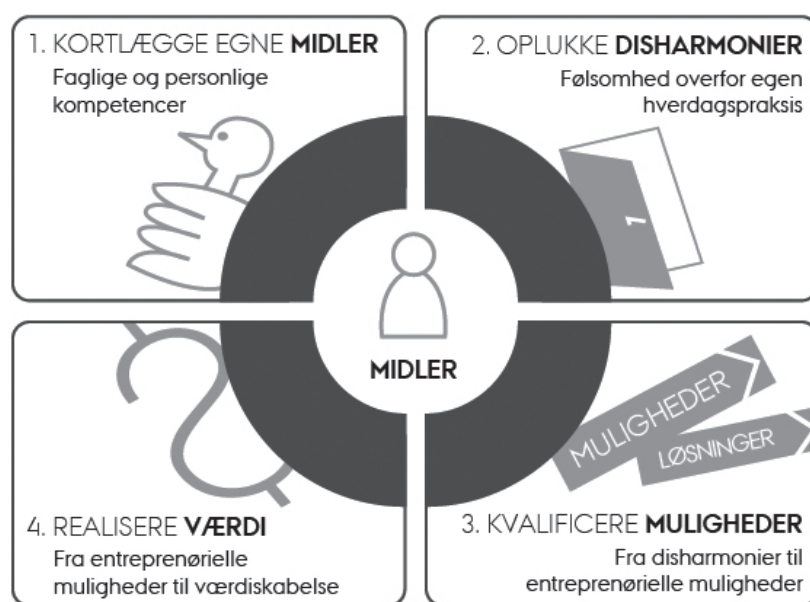
Faglighed og foretagsomhed

På friluftsvjeleuddannelsen er der fokus på udvikling af kompetencer og handleparathed. Det øgede fokus på kompetencer og handleparathed kan tolkes i retning af mindre faglighed og mere handling i praksis. Linda Greve peger dog i den forbindelse på, at begreberne faglighed og foretagsomhed ofte bliver opfattet som en dikotomi eller dualitet, der ude-

lukker hinanden og at: »... der er en tendens til, at høj faglighed gør studerende mindre foretagsomme og omvendt« (Greve, 2011, s. 49)

Hun peger på, at dette er en falsk dikotomi, og man i stedet må opfatte faglighed og foretagsomhed som to dimensioner, der er indbyrdes relateret. (Greve, 2011, side 49) Analyse og refleksion kan i den forbindelse ses som centrale elementer i entreprenørskabsundervisningen, og indgår som bærende elementer i ME2-modellen.

raman, 2000). Processerne er kendetegnet ved at være middeldrevne (effektuel logik) frem for målstyrede (kausal logik) (Saravathy, 2012). I processen arbejder de studerende med divergente og konvergente processer. Vi refererer også til de studendes autenticitet og handlingsorienterede perspektiv. Dette perspektiv kommer især i spil i modul 3 som indeholder pædagogiske projekter på friluftsvjeleuddannelsen. På den måde kobles foretagsomhed til akademisk kompetence (Bager, Blenker, Rasmussen

Figur 1: ME2-modellen (<http://leship.au.dk/undervisning/me2-model-for-entrepreneurial-education/>)

Vores metodiske grundlag

Vi forstår, som beskrevet, entreprenørskab, herunder entreprenørielle processer, som en grundlæggende forståelse af mødet mellem individ og muligheder (Shane & Venkata-

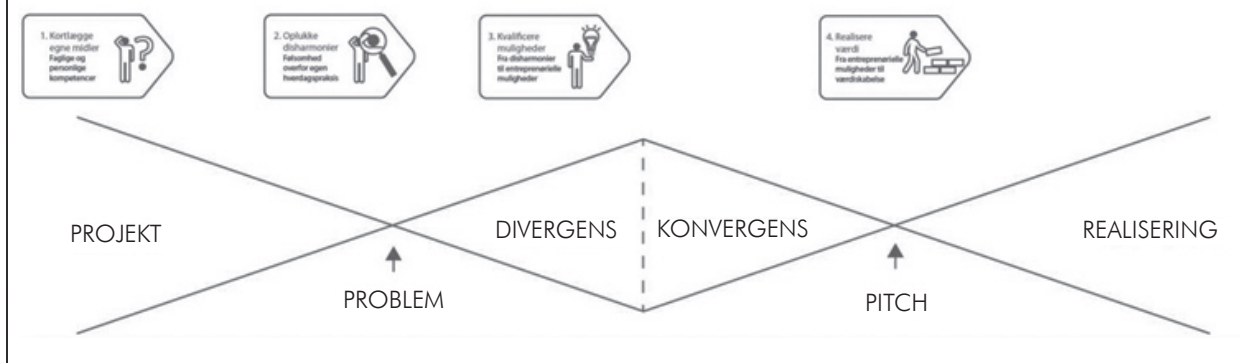
& Thrane, 2011, s. 16). Det metodiske grundlag for vores forløb bygger på ME2-modellen.

ME2-modellen

ME2-modellen har dannet den overordnede ramme for vores undervisning. Modellens procesforståelse bygger på et undervisningsforløb fra Aarhus Universitet, som beskrives i bogen »Entreprenørskabsundervisning - proces, refleksion og handling« (Bager et al., 2011). Entrepreneørskab forstås som en proces, hvor de studerende gennemløber fire faser:

ME2 - Model for Entrepreneurship Education

1. Kortlægning af egne midler med afsæt i egne faglige og personlige kompetencer
2. Oplukning og udforskning af disharmoni i egen hverdagspraksis
3. Kvalificering af ideer og skabning af entreprenorielle muligheder i en social proces og
4. Realisering af værdi for andre igennem handling og samarbejde med eksterne interessenter.

hed sammen med Sarasvathys »effectuations«-teori (Sarasvathy, 2012) og Spinoza et al. (1997) tilgang til entreprenørskab, som en særlig måde at forholde sig til egen hverdagspraksis - herunder egen faglighed. Selve processen, som vi beskriver vores forløb igennem, tager udgangspunkt i dele af den udvidede ME2-model. Se øverst på siden.

Afrunding

Formålet med at undervise friluftslivslederstuderende i entreprenørskab er, at de forhåbentlig

forlader uddannelsen med evner og kompetencer til at tænke nyt, se muligheder og omsætte idéer til værdi for sig selv og andre. Dette kan bruges af de studerende i forbindelse med arbejde og evt. job-søgning/projektarbejde. ME2 modellen er én måde at arbejde med en entreprenørskab – der findes mange andre.

Det teoretiske grundlag for modellen bygger på den fundamentale nexus mellem individ og mulig-

Veteraner og friluftsliv - Veteranstøtten

Vi har brug for hjælp til at udbrede budskabet om Veteranstøtten, der gennem det sidste årstid har arbejdet på at stable et nyt friluftsudvalg på benene, med det formål at udbyde friluftsliv til alle veteraner, der har lyst til aktiviteter i naturen med andre ligesindede.

Aktiviteterne er gratis for veteranen, og spænder fra deciderede begynderaktiviteter til de mere udfordrende, så der er noget for alle uanset erfaringerne med friluftsliv. Veteranstøtten har også en lille pulje af soveposer, telte, rygsække osv. til dem, der ikke har en masse udstyr i forvejen. Aktiviteterne kan ses på Veteranstøttens hjemmeside, hvor man også kan tilmelde sig. Link til hjemmeside: <http://www.veteranstøtten.dk>

Friluftsliv er en god og sund hobby, som mange soldater og veteraner finder interessant, da det på en hyggelig måde deler værdier og minder om soldaterlivet. Erfaringerne fra de ture vi har afholdt i 2016 er gode. Veteranerne har været fra hele landet, og i alle aldre. De er positive og aktive. De møder nye mennesker, får nyt netværk, og hygger sig i hinandens selskab.

Du er velkommen til at kontakte mig, hvis du ønsker mere information om friluftslivsaktiviteterne og baggrunden for dem.

Niels Blok

Formand Veteranstøttens Friluftsudvalg
nbl@ign.ku.dk

KLARGØRING AF MIDDELGRUNDSFORTET

Af Kasper Kiilerich

I perioden frem til foråret 2019 gennemgår Middelgrundsfortet en omfattende istandsættelse og forandring, når Middelgrundsfonden og Spejderne sammen skaber Ungdomsøen

Hvor vandet dasker dovent mod den bjælkebeklædte anløbsmole, og en råkold vind truer med at tage hatten med sig - lige dér tager en ungdommelige storoffensiv snart sin begyndelse. På Middelgrundsfortets kaj, hvor unge mænd gennem mere end et halvt århundrede har stået ret med nybarberede kinder og rene uniformer, dér træder en ny ungdom snart an og gør klar til at forsvare og forandre samfundet.

Ungdomsøen - samfundsansvar og skaberkraft

Når Sarah, Celebi og Mads stiger op på stranden fra deres kajaker i forårssolen 2019, træder de i land på et kraftcenter for hele Danmarks ungdom. Et kraftcenter, hvor de unge får unikke rammer og gennem forskellige workshops, kurser, sociale arrangementer og på eget initiativ får muligheden for at skabe projekter og handlinger. Projekter og handlinger, der både kan bidrage til at bevare og aktualisere de samfundsværdier Danmark står på, men også nytænke og forandre samfundet.

En lang visionsproces satte tilbage i 2016 kursen for de aktiviteter, som de tre unge nu kan deltage i. Aktiviteter, der skal berede de unge til livet. Aktiviteter, der skal sætte de unge i stand til at påvirke samfundet omkring dem positivt. Sarah har sammen med en veninde hjemmefra tilmeldt sig Dansk Ungdoms Fællesråds workshop »Ungdomsdemokrati 2025«. Celebi kender ingen, men skal sammen med Dansk Klatreforbund tage kursus i 1. mands klatring på fortets stejle betonavægge, hvor udsigten over Øresund er præmien, når man når toppen. Mads ror hjem igen i aften. Han er instruktør i Københavns Kajakklub og skal bare spille lidt kajakpolo med drengene i havnebassinet og grille sin aftensmad på kajen. Andre unge deltager denne weekend i aktiviteter om bæredygtighed, innovation og entreprenørskab.

I krydsild mellem jakkesæt og blårog

Selvom Celebi og Sarah aldrig har været spejdere, sovet i telt eller lugtet af røg efter en weekend i shelter, så vil de opleve, at Ungdomsøen også er deres ø. På Ungdomsøen vil de opleve at patruljelivet, friluftslivet og learning-by-doing er fundamentet i alle de aktiviteter, de deltager i eller selv arrangerer. Spejderne er initiativtagere til de første aktivitetskoncepter på øen, og spejderbevægelsens grundlæggende værdier om stærke relationer, ansvar og foretagsomhed vil kunne spores i alt, hvad der foregår på Ungdomsøen.

Derfor vil Sarah fx kunne opleve, at andre unge er ansvarlige medarrangører af den workshop, hun har tilmeldt sig, Mads vil med våddragten foldet ned om hoften kunne møde slipseklædte ungdomspolitikere ved fællesgrillen og Celebi vil opleve, at deltagerne på hele klatrekurset er inddelt i mindre grupper, der sover sammen, spiser sammen og laver samarbejdsøvelser med hinanden på havnekajen, før de trækker i klatreselerne og gradvist får mere og mere ansvar for hinandens sikkerhed på klatrevæggen.

Mødet med Ungdomsøen og spejdermetoden skal gøre fremtidens ungdom klar til at tage ansvar og aktivt skabe det samfund, de ønsker!

Fra fæstningsanlæg til ungdomsø

Købet af Middelgrundsfortet blev i 2015 realiseret af Nordea-fonden og A.P. Møller Fonden, der sammen skænkede det til den nystiftede Middelgrundsfond, hvis bestyrelse udpeges af Det Danske Spejderkorps og KFUM-Spejderne. Da Nordea-fonden i 2016 bevilligede yderligere 120 mio. kr. til det gamle søforts istandsættelse, tog udviklingen i retning af Ungdomsøen for alvor fart. Middelgrundsfonden vil i perioden 2017-2019 facilitere en omfattende istandsættelse af Middelgrundsfortet, så det får tidssvarende faciliteter, der inviterer ungdommen såvel som erhvervslivet indenfor i helt unikke møderammer, når indsejlingen atter åbner i 2019. Det er et omfattende projekt, der sker i respekt for søfortets historie, men med ambitionerne om atter at gøre det kampdygtigt for fremtidens foretagsomme ungdom.

Foruden de nye spise- og mødefaciliteter er der lagt en omfattende plan for, hvordan vi gør udearealerne attraktive til friluftsliv for sejlere såvel som outdoor-entusiaster, der tager rutebåden derud til en ø-weekend med eget telt eller i et af øens sheltere. Et lejrområde med adgang til bålplads, udekøkken, toiletter og lyden af Øresund mod bølgebryderne, når der siges godnat, skal gøre Ungdomsøen til et unikt og tilgængeligt udflugtsmål, så flere får erfaring med værdien af et aktivt udeliv.

Parallelt med denne istandsættelsesproces har spejderne iværksat en række regionale events, Explorer Islands, hvor de sammen med ungdomsforeninger fra hele landet tager forskud på og tester ideer til den samskabelse og energi, de alle skal være medskabere af, når Ungdomsøen åbner i foråret 2019. De første Explorer Islands kan opleves på Roskilde Festival og Spejdernes Lejr i sommeren 2017.

Følg klargøringen på:

Facebook.com/middelgrundsfonden
www.middelgrundsfonden.dk

Middelgrundsforet

- er verdens største, ikke brofaste, kunstige ø
- blev opført i 1890'erne som en del af Københavns fæstning og fundamentet består af overskydende sand fra udgravningen af Københavns havn
- er 50.000 m² stor, vejer ca. 2,5 millioner tons og har ca. 500 m² underjordisk bygningsmasse
- er etableret for omkostninger, der omregnet til nutidige priser svarer til etableringen af en ny Storebæltsbro
- skal i perioden 2015-2019 istandsættes og omdannes til Ungdomsøen, hvor unge fra hele landet kan udfordre og udvikle sig selv og samfundet gennem faglige- uddannelsesmæssige og sociale aktiviteter, hvor spejdermetoden er fundamentet.

OTTE GODE APPS TIL FRILUFTSLIVET

Af Thea Ø. Jacobsen og Jesper L. Nielsen

Der findes efterhånden rigtig mange apps på markedet, som kan bruges når vi tager ud i det blå for at nyde friluftslivets glæder. Nogle er gratis og andre koster lidt, de er nemme og intuitive at benytte både i planlægningen, og når man er ude på tur og står og mangler viden her og nu. Vi har kigget på forskellige apps, som vi har brugt og som vi gerne vil anbefale.

THEAS ANBEFALINGER

Outdoor Guide - Det sydfynske øhav

Naturturisme I/S som har udgivet app'en skriver i deres intro:

Naturturisme udgav i 2014 mobil-applikationen Outdoor Guide - Det Sydfynske Øhav.

Målet var at synliggøre de mange outdoor-muligheder i Det Sydfynske Øhav på en moderne platform. App'en er tænkt som det ultimative navigationsværktøj til folk med hang til oplevelser under åben himmel - hvad enten man udforsker området som dykker, lystfisker,

uv-jæger, wind- eller kitesurfer, kajakroer, vandre eller rytter. Outdoor Guiden viser vej til hotspots, ruter, faciliteter og overnatningssteder.

Som skrevet er app'en en guide til stort set alle tænkelige outdoor-muligheder på Sydfyn.

Udover de ovennævnte ting rummer app'en også informationer om udstyrsbutikker, slæbesteder, parkering og wc m.m.

App'en er opbygget således at på forsiden, kan man trykke på en filter knap og så kommer man til alle de muligheder som findes i app'en. Her kan man så vælge de muligheder ud man er interesseret i, og så bliver det pågældende valg placeret på et kort, her kan du så trykke på aktiviteten og blive yderligere guidet i rute, placering, samt forventet tid og distance for den valgte aktivitet. (jf. billeder her i artiklen)

Ydermere ligger der i app'en en masse information om området, både geografisk og naturhistorisk, sikkerhed, link til havstrømtabel og mulighed for at downloade kort.

App'en er en stor hjælp både i planlægningsfasen af en tur, men også mens man er undervejs, specielt fordi appen fungerer off-line, hvilket er en stor fordel, da der nogle steder i det sydfynske er dårlig dækning. Den eneste ulempe ved app'en er at den er på engelsk.

App'en er udarbejdet af Naturturisme I/S med støtte fra Friluftsrådet m.fl.

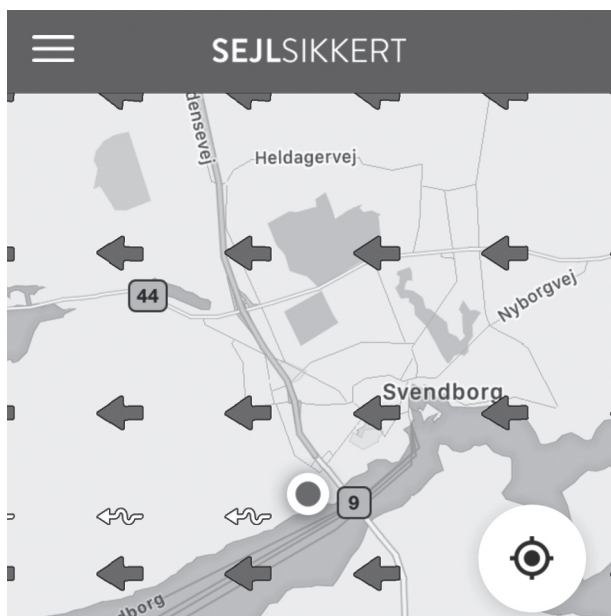
Hvis man ikke er så stærk i det engelske er der hjælp at hente på udgivers hjemmeside: naturturisme.dk, her kan man finde en del af den information som også ligger i app'en.

Sejl sikkert

App'en kan vise vind- og strømforhold på din aktuelle position. Den kan bruges af både sejlere, roere, vind- og kitesurfere.

Ydermere har app'en en grundig uddybning af de 5 sejlråd: Lær at sejle; herunder mand over bord, skibsllys, signalfigurer, farvandsafmærkninger, vigeregler.

Hold dit grej i orden; Tjek dit fartøj grundigt før brug - hver gang!

Planlæg din tur: Udstyrsliste til henholdsvis nær kyst, fri af kyst og åbent hav, de er lavet som afkrydsningslister, så man kan holde styr på hvad man har med. Hav en livline til land; Instruktion i hvordan du skal bruge VHF radio, gode mobilråd, hav en kontaktperson i land, kend dine nødsignaler. Brug vesten. Tjek at den er i orden.

App'en er nem at betjene og nem at finde rundt i. Der er mange gode tips både for nybegynderen og for den rutinerede, der trænger til en genopfriskning. App'en er udviklet af Trygfonden i samarbejde med søfartstyrelsen, søsportens sikkerhedsråd og DMI. Man kan finde meget mere information på hjemmesiden: respektforvand.dk

Naturbasen

App'en er som en lektion du kan have med på din telefon. App'en er opbygget så den har fire funktioner: Hvad kan jeg se her? Hvor er jeg? Mine observationer. Hvad er det?

Funktionen »Hvad kan jeg se her?« viser hvad der er af dyre- og planteliv på din aktuelle lokation. Det er dog kun de mest almindelige arter som findes i app'en lige nu, og det er ikke alle arter, der er fuldt beskrevet. Hvis man finder en plante eller dyr, som man ikke kan finde under »Hvad kan jeg se her«, så kan man bruge »Hvad er det?«-funktionen. Her kan man tage et billede af dyret/planten og så sende det ind til folkene bag Naturbasen. Så vil der som oftest gå et par dage, og så får man svar. Svaret kan man finde inde på hjemmesiden bag app'en, som hedder fugleognatur.dk.

Funktionen »Hvor er jeg?« viser præcist, hvor man

befinder sig og den sidste funktion »Mine observationer« er en form for logbog til eget brug, hvor man kan gemme egne fund og observationer.

App'en er nem og overskuelig at bruge. Det eneste minus er, at hvis man står med en art, som man ikke selv kan bestemme og som heller ikke ligger i databasen, så går der et par dage, før man får svar. I de fleste sammenhænge vil man gerne have svar her og nu.

Appen egner sig både til brug i undervisning og til privat brug.

Man kan finde meget mere viden om app'en på hjemmesiden: fugleognatur.dk

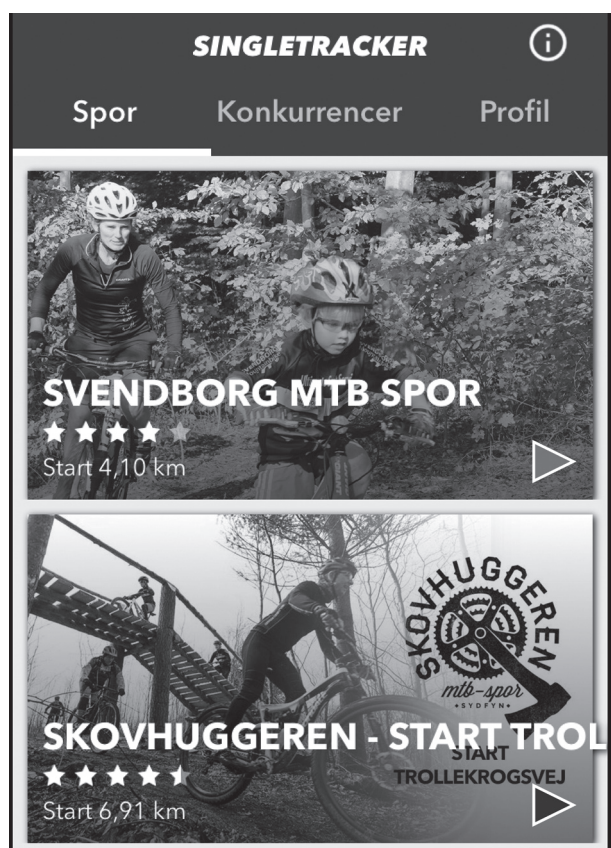
Singletracker

App'en henvender sig til mountainbike-ryttere i alle aldre, på alle niveauer og alle steder i landet.

Udgiverne skriver følgende på deres hjemmeside: singletracker.dk

MTB-sporten er i en rivende udvikling, og hver eneste uge ruller nye cykler ud i den danske natur for at benytte de spor som frivillige bruger tid og energi på at vedligeholde. Det er fantastisk, men det giver også øget pres på skove og naturområder. Kernen i singletracker er at anerkende de gode spor, at støtte sporbyggerlaug og at få skabt en bæredygtig fremtid for den hastigt voksende MTB-kultur i Danmark.

App'en indeholder en oversigt over mange af de etablerede MTB-spor i hele Danmark.

Den er opbygget med tre overordnede kategorier: spor, konkurrencer og profil.

Under kategorien spor kan man klikke ind på det spor, man ønsker at undersøge, og her finder man en kort beskrivelse af de enkelte spor samt sværhedsgrad (den er markeret med en pil til højre i billedet: blå, rød eller sort) distance og antal højdemeter. Der er et kort over ruten samt tider fra tidligere gennemkørsler, hvis det har interesse.

Ønsker man at registrere sin egen tid for gennemkørsel, så kan man gøre det ved at klikke på START-knappen, som man finder nederst på skærmbilledet, når man har åbnet et spor.

På de spor som er betalingsspor, står dette på forsidebilledet eller i beskrivelsen om sporet. Nogle steder er det muligt at betale via singeltracker og dermed have betalingsbeviset på sin mobil, ellers vil det som oftest stå i beskrivelsen, hvordan betalingen foregår.

Efter beskrivelsen af sporet, ligger der brugeranmeldelser på de fleste af sporene.

I funktionen »konkurrencer« kan aktørerne ligge konkurrencer ind. På nuværende tidspunkt ligger der dog ikke nogle tilgængelige konkurrencer.

I funktionen »profil« kan du få viden om hvor du kan finde mere information om app'en, ranglister og mu-

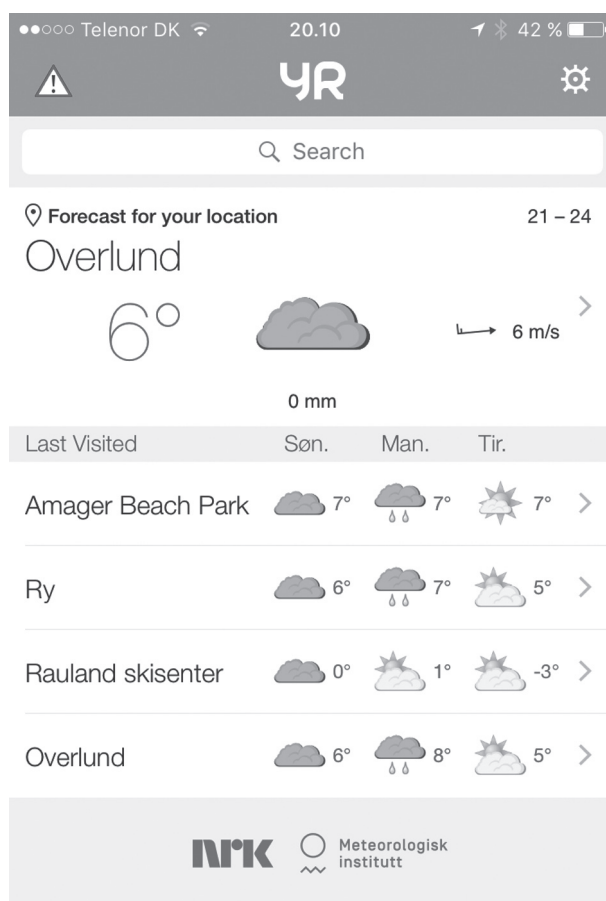
lighed for at følge singeltracker på FB.

Ydermere har singeltracker en række smarte funktioner. Man kan bl.a. se hvem der ellers er på sporet. Hvis man kommer ud for en ulykke kan man alarmere de nærmeste der er på sporet. Man kan få at vide om man kører den rigtige vej på sporet samt finde statistik over egne ture på sporene.

Disse funktioner virker selvsagt kun, hvis de andre der befinder sig på sporet, også har app'en Singeltracker installeret.

JESPER ANBEFALINGER

Jeg har efterhånden haft flere smartphones og eksperimenteret med en del forskellige apps i mit friluftsliv. Min nuværende telefon har kun 16 GB, dette har gjort at jeg har måtte sortere ud i hvilke app's jeg har haft plads til. Jeg bruger disse apps:

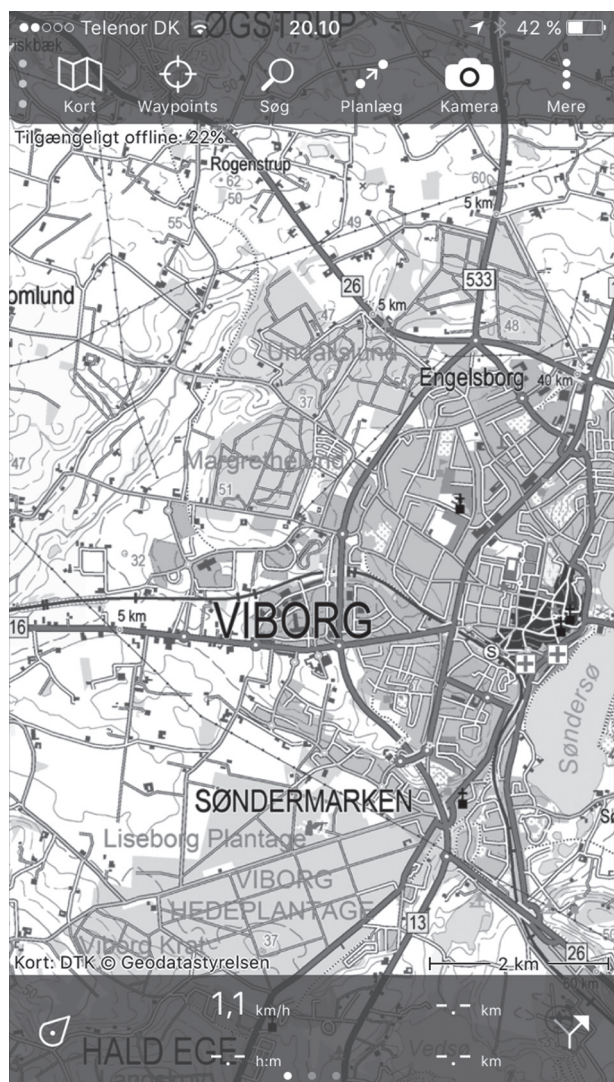
YR.NO

Vejret har jo stor betydning når man er udendørs og skal planlægge sine »eventyr«/aktiviteter. Jeg har prøvet forskellige meteorologiske app's, men bliver ved med at vende tilbage til YR-app'en.

Det er efter min erfaring den vejruddigt der »holder bedst«.

Den finder automatisk vejruddigten for ens nuværende

position, og det er nemt at gemme ens favoritsteder (så man kan holde øje med vejret på ens favorit-legepladser eller ens drømmelokation).

Topo Gps

Jeg elsker kort, især rigtige topografiske kort. Jeg oplever at kortet der »automatisk« følger med ens smartphone eller app's er fine, men lever ikke helt op til topografiske kort. Derfor var det en stor glæde at finde frem til »Topo GPS«.

De sælger selv app'en på følgende måde:

Intuitiv udendørs GPS-navigation ved topografisk kort over Danmark 1:25.000.

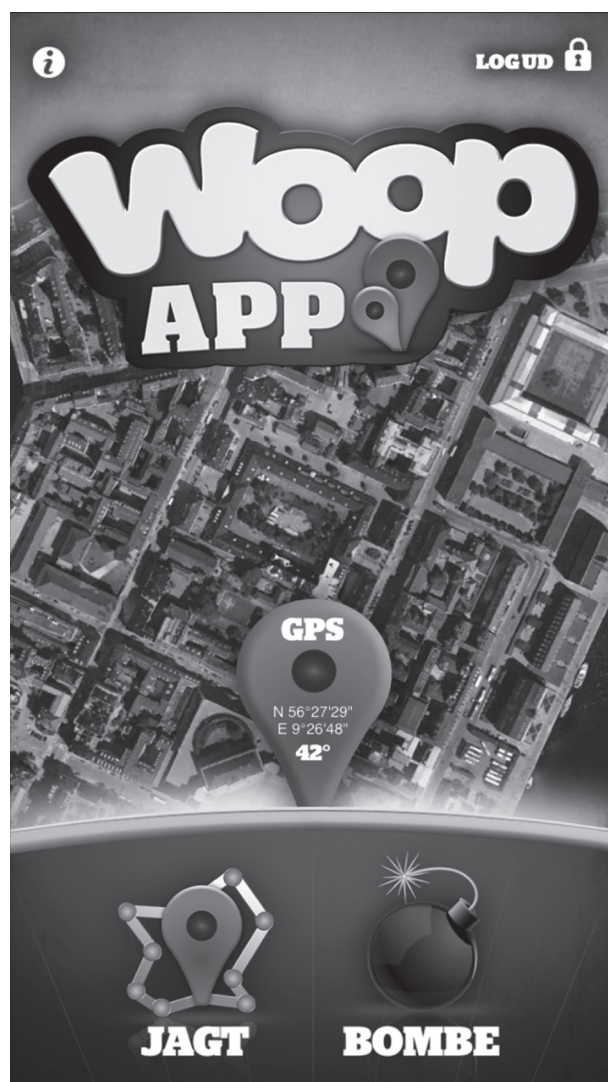
Gør din iPhone/iPad til en komplet GPS-enhed, herunder en ruteplanlægger, baseret på det detaljerede topografiske kort over Danmark. Kortene vil blive gemt på din iPhone/iPad, så »Topo GPS« også kan bruges uden en internetforbindelse.

Hvorfor skal du købe en dyr GPS-enhed, hvis du kan installere »Topo GPS« på din iPhone/iPad for kun 29 kr. »Topo GPS« indeholder alle funktionerne, vi

kender fra en traditionel GPS-enhed, men for færre penge. Den har et langt mere detaljeret kort og er mere bekvem at betjene. Nøjagtigheden af positionsbestemmelsen er under gunstige vilkår omkring fem meter. Ideel til gåture, vandreture, cykling, mountain cycling, sejlads, ridning, geocaching, spejderturen, og andre udendørsaktiviteter.

Det er en af de få app's jeg har brugt penge på. Det er utrolig nemt at finde kort der passer til ens ønsker omJeg har tilkøbt Norge, og har stor glæde af det, når jeg er til filds som supplement til mine almindelige kort.

Må dog indrømme at jeg ikke bruger eller har brugt alle de ekstra muligheder Topo Gps tilbyder, men oplever dog stadig at jeg har fået valuta for mit køb.

Woop

Spejlderverdenen har bidraget meget til mit friluftsliv, og selvfølgelig også en app jeg bruger.

Jeg bruger den i mit arbejde som efterskolelærer, både i min friluftundervisning og som idrætsaktivitet.

App'en beskrives på følgende måde:

Woop App er en samling spil og funktioner, der kombinerer det virtuelle og det fysiske udeliv.

Vi synes godt man kan spille et digitalt spil, mens man får frisk luft og får rørt sig.

Spillene har det til fælles, at de benytter smartpho-
nens gps-funktion, som en vigtig brik i spillet. Ellers
kan spillene være alt fra hurtige fysiske spil til de mere
langsomme og snedige af slagsen.

Aborigines fra Australien var de første, som opdagede
det episke ved WOOP. På aboriginal betyder woop
woop at gå på jagt efter oplevelser i naturen. Det har
mange aborigines gjort lige siden.

Vi håber, at I har lyst til at gå på opdagelse med Woop
App!

Jeg har benyttet begge spil i min undervisning, og har
haft glæde af dem.

Mine elever er også glade for at lave jagte til hinanden,
dette skaber ejerskab.

Jeg har dog to forbedringsforslag til Woop.

Det kunne være rart, om det var muligt at have en
hel klasse (op til 30) personer med i samme »bombe«-
leg.

Det andet foreslag kommer fra ønsket om at bruge
min forberedelsestid optimalt. Dette kunne være dej-
ligt nemt, og man kunne lave sine »jagte«-hjemme fra
skrivebordet. Men det er jo gratis træning og altid rart
at have været ude og betræde de stier ens elever skal
betræde efterfølgende.

Hjertestarter (112 app/Hjelp 113 - gps)

Denne app har jeg heldigvis aldrig haft brug for i en
virkelige situation.

App'en har tre funktioner, der er tænkt som støtte i en
situation, hvor man står med en person der har fået
hjertestop.

Det er muligt at ringe 1-1-2 direkte fra app'en, men
den giver desværre ikke ens position automatisk til
alarmcentralen som »112 app« gør. Dette betyder at
jeg også har hentet denne app, den gør at alarmcentra-
len automatisk får ens position når man ringer op til
112. Dette er jo smart når man befinder sig i »ukendt«
terræn.

Det norske Luftambulance har lavet en tilsvarende
app »hjelp 113-gps« hvor man kan læse ens position

(både længde-, breddegrader og adresse) på skærmen
mens man snakker med alarmcentralen, den virker
også udenfor Norge.

Den vigtigste funktion i app'en er at man nemt kan
finde frem til den nærmeste placerede hjertestarter i
forhold til, hvor man befinder sig. Det er nemt at finde
frem til hjertestarterne ud fra kortet, når man er tæt på
den pågældende hjertestarter, er der en beskrivelse der
leder en frem det sidste stykke.

Den sidste funktion er en gennemgang af »hjerter-
lungeredning«. Denne gennemgang er skrevet på en
måde, så den kan følges af »alle«.

*Illustrationerne i artiklen stammer fra de webbutikker, der
fører de forskellige apps.*

BOGANBEFALINGER

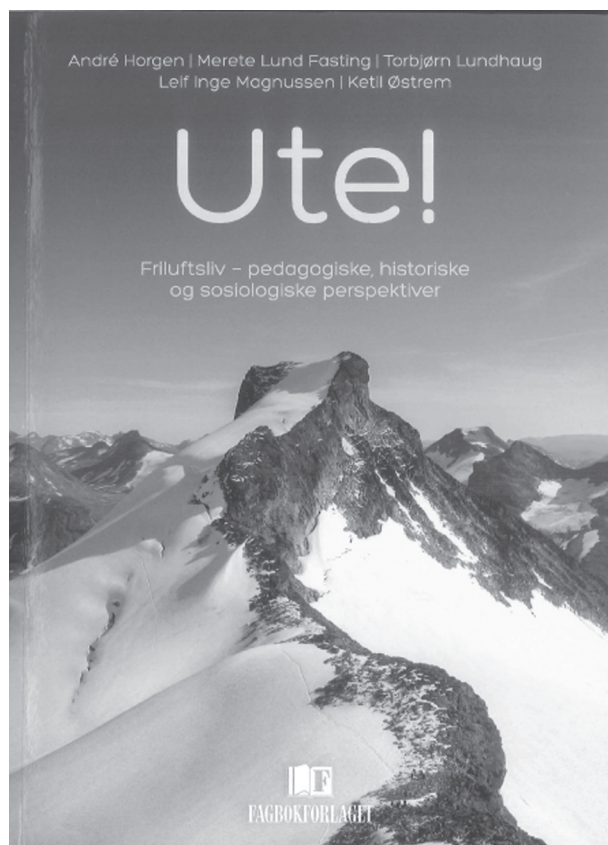
Af Martin Ladefoged Johnsen

.....

Det er så dejligt, når der udkommer nye bøger med relevans for friluftsliv i forskellige sammenhænge. Jeg vil gerne anbefale de to nedenstående bøger, som repræsenterer to forskellige akademiske ståsteder:

En norsk antologi med korte artikler, skrevet på baggrund af korte forsknings- og udviklingsprojekter og en dansk Ph.d. afhandling, som på mange måder repræsenterer det stik modsatte, et længerevarende akademisk forskningsforløb med mulighed for at gå i dybden med et bestemt emne.

Jeg vil anbefale begge bøger til alle som har lyst til at blive klogere på friluftsliv og forskellige friluft aktiviteter med forskellige målgrupper. Antologien UTE! er bred og mangfoldig, mens Ph.d. afhandlingen måske særligt henvender sig til folk i og omkring Det Sydfynske Øhav eller til folk indenfor den højere uddannelsessektor. God læselyst.

UTE! – friluftsliv – pedagogiske, historiske og sociologiske perspektiver

Forfatter: André Horgen, Merete Lund Fasting, Torbjørn Lundhaug, Leif Inge Magnussen, Ketil Østrem (red.)

Forlag: Fagbokforlaget

Udgivelsesår: 2016

Sider: 298

ISBN: 978-82-450-1755-7

Vejl. Pris: 419 Nkr.

Denne norske bog er blevet til på initiativ af »Forum for friluftsfag i høyere utdanning«, som er et samarbejdsforum på tværs af uddannelsesinstitutioner inden for friluftsliv i Norge. Forummet har bl.a. til formål at skabe bevidsthed omkring friluftsliv som fag og som forskningsområde, fokusere på forskellige perspektiver og debatter knyttet til friluftsliv og bidrage til en form for kvalitetssikring af undervisning i friluftsliv på de forskellige uddannelsessteder. Medlemmerne i forummet er 17 højskoler og universiteter fordelt over hele landet. Antologien er dermed et vigtigt bidrag til forskning i friluftsliv indenfor børnehaver, skoler og højere uddannelsesinstitutioner.

Antologien indeholder 12 kapitler, som fordeler sig inden for 3 tematikker: Del 1 knytter sig til friluftsliv, filosofi, leg og læring, del 2 handler om friluftsliv i en uddannelseskontekst, mens del 3 ser på friluftsliv i et historisk og sociologisk perspektiv.

Del 1 består af 3 kapitler: Kapitel 1 »Å grave kantgrop med Aristoteles« er en beskrivelse af praktisk kundskab i friluftsfaget. Kapitel 2 »Lad læringen ske« handler om havkajakroning i store bølger og rockhopping, mens kapitel 3 »Det lekende friluftslivet« drøfter børns friluftsliv, leg, bevægelse, fantasi og betydningsfulde steder knyttet dertil.

Del 2 består af 4 kapitler: Kapitel 4 »Bærekraftig fagdidaktik i friluftsliv« diskuterer hvordan vi kan forstå fagdidaktik i friluftslivet som pædagogisk bærekraft i mødet med nøglespørgsmål i skolen og samfundet, mens hensigten med kapitel 5 »Ledelse og læring i friluftsliv« er at koble ledelse og læring som grundlag

for vejledning i friluftsliv. Kapitel 6 »Friluftsliv – et hovedområde i kropssøvningsfaget« fokuserer på friluftsliv som hovedområde inden for de kropslige fag efter indføring af et kundskabsløft i 2016. Kapitel 7 »Naturguiding« diskuterer spændet mellem naturguider og friluftsv ejledere og om hvordan naturguidning kan/ikke kan ses som en professionalisering eller kommercialisering af friluftskompetencer.

Tredje og sidste del består af 5 kapitler: Kapitel 8 »Friluftslivsaktiviteter i den norske befolkningen« er et studie af udviklingstræk og sociale forskellige i perioden 1990-2013, men kapitel 9 »Respons på fare i fjeldet, holdninger til sikkerhed i friluftslivet« er et historisk perspektiv med udgangspunkt i norsk fjeldsport. Kapitel 10 »En lang skitur utenfor allfarvei« diskuterer kvinders motivation for at deltage på friluftsekspeditioner i polare egne, mens kapitel 11 »Basehopping - oplevelser og anerkjennelse« undersøger hvorfor mennesker udfører ekstremt farlige handlinger som tilsyneladende ikke har nogen nytte. Sidste kapitel i antologien »Motivasjon for tinderveglederyrket« diskuterer hvilke former for motivation der dominerer, når vi vælger at gøre vores hobby til vores levevej.

Muligheder og begrænsninger for friluftsliv – et studie fra Det Sydfynske Øhav

Forfatter: Jakob Haahr

Forlag: Syddansk Universitet

Udgivelsesår: 2016, Sider: 330

ISBN: 978-87-93496-09-5

Vejl. Pris: Kontakt Jakob Haahr på jhaahr@ph.au.dk

Afhandlingen består af 14 kapitler, som på hver sin måde arbejder hen imod besvarelse af studiets overordnede problemformulering som er: Hvilke muligheder og begrænsninger er der for at udøve friluftsliv i Danmark?

Studiet har fokus på turfriluftslivet og adgangsmulighederne i landskabet, og i studiet stilles følgende spørgsmål: 1) Hvor er muligheder og begrænsninger for (tur)friluftsliv på den formelle politiske arena? 2) Hvor er muligheder og begrænsninger for (tur)friluftsliv i landskabet? 3) Hvori ligger sprogets muligheder og begrænsninger for (tur)friluftsliv?

Spørgsmålene søges besvaret gennem et case- og kulturstudie med udgangspunkt i Det Sydfynske Øhav - særligt med fokus på Helnæsbugten.

Studiet inddeles i fire dele: Første del omhandler introduktion, problemformulering, forskningsoversigt, teori, analysestrategi og metoder. Anden del handler om analyse, udvikling og diskussion af centrale begreber og metoder, herunder udvikles og diskuteres en løgmodel til forståelse af forskning i friluftsliv samt ekspeditionen som undersøgelsesmetode. Tredje del omhandler selve casestudiet af fem kommuner, hvor det både fra et politisk niveau diskuteres hvorfor landmænd har så meget magt i forbindelse med spillet om nationalparken samt forskellige friluftskulturer som jægere, lystfiskere, vandrere, kitesurfere, lystsejlere mm. I fjerde del samles alle trådene og der udvikles en friluftstypologi som gør det muligt at nuancere friluftssproget.

Studiet konkluderer i forhold muligheder og begrænsninger, at friluftslivet har gode kår ved vandet, hvor adgangen er fri, men knapt så gode kår inde i landet, hvor ejendomsret, landbrug m.m. virker begrænsende for udøvelsen af friluftsliv. Studiet er med til at nuancere friluftssproget med de udviklede modeller og typologier. Det konkluderes også at turfriluftslivsudøverne kan blive bedre til at organisere sig og dermed blive en større magtfaktor i spillet om adgangen til landskabet og dermed bidrage med en positiv udvikling i de kommende år.

Tillykke med det Jakob – godt gået!

Afsender:
Jesper Lind Nielsen
Niels Finsens Vej 5
5700 Svendborg